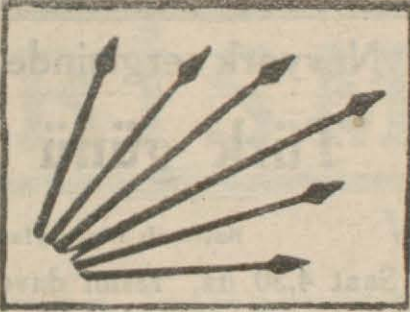

Aydin

ÜÇÜNCÜ YIL
No : 592
CUMA
28
Temmuz 1939

İdare yeri
Aydın
C. H. P.
Basımevi

Sayısı : 100 Para

PAZARTESİDEN BAŞKA HER GÜN ÇIKAR SIYASI HALK GAZETESİ

Sayısı : 100 Para

Japonlarla Mogollar

Arasında kanlı çarpışmalar oluyor

Moskova 27 — Tas ajansından: Mogol halk cumhuriyeti Mogol Sovyet genel kurmayının verdiği habere göre: 23-25 temmuz tarihinden üç gün zarfında Japon Mançu kuvvetleri hattın Gül nehrinin tarassut mevzilerine karşı müteaddit taarruzlarda bulunmuşlarsa da Mogol Sovyet kuvvetleri tarafından büyük zayıyat verdirilerek püskürtülmüşlerdir.

Sovyet kuvvetleri halkın Gül

nehirinin şark sahillerindeki mevzilerini muhafaza etmektedir.

Kara muharebelerinden başka müteaddit hava muharebeleri de vukubulmuş ve Japonlar 23 temmuzda 15 avcı, 2 bombardıman, 2 keşif tayyaresiyle Japon topçusunun ateşini tanzim eden bir balon kaybetmişlerdir.

5 Mogol tayyresi hava meydanına dönmemiştir.

Mogol Hududundaki Muharebeler çok ciddi olmuştur

Japonya Mançoriye takviye kıtaatı gönderiyor

Hong-Kong 27 — Ecnebi bir menbadan alınan mevzuatı ma-lûmata göre:

Japon takviye kıtaatı alelacele Mançoriye sevk edilmiştir.

Mançokodan gelen haberlere göre:

Mogol harici hududunda Koli

nehri boyunca yapılan muharebeler çok ciddi olmuştur. Harbinin bütün askeri hastaneleri yaralı askerle doludur.

Bir çok mekteplerinde dispanser haline getirilmesi mecburiyetinde kalmıştır.

Başvekil

Darüşşafkayı ziyaret etti

İstanbul 27 — Başvekil doktor Refik Saydam bugün saat 11 de darüşşafkayı ziyaret ederek kızlara mahsus yapılacak kısmın projesinin hazırlanması hakkında direktifler vermiştir.

Başvekil mektepte bir saat kadar kalmıştır. a.a.

Romen kralı

Majeste Karol İstanbul'a geldi

İstanbul 27 — Romanya kralı Majeste Karol, Loçya Karol yatıyla saat 12 de İstanbul limanına gelmiştir.

Seplon ekispreyiyle İstanbul'a gelen veliaht prens mihaile Loçya Karol yatına giderek majeste Karola mülâki olmuştur.

Vali Lütfi Kırdar yata gidecek kiral Karolu selâmlamıştır. a.a.

Başvekilimiz

Doktor Refik Saydam İstanbul'a geldi

İstanbul 27 — Yalovada bulunan başvekil Doktor Refik Saydam İstanbul'a gelecek vali Lütfi Kırdar, İstanbul komutanı general Halis Bıyık-tayı, cumhuriyet halk partisini ziyaret ederek muhtelif meseleler üzerinde görüşmelerde bulunmuştur. a a

Mareşal

Çakmağın teşekkürleri

Ankara 27 — Genel kurmay başkanı Mareşal Fevzi Çakmak Hatayın ana yurda kavuşması münasebetiyle yurdun her tarafından gelen telgraf ve mektuplarla ordu ve kendisi hakkında gösterilen teveccühe teşekkürlerinin ıblâğına anadolu ajansını tavsit buyurmuşlardır.

Demiryolu

Aşkaleye vardı

Aşkale 27 — Sivas Erzurum demiryolu ray ferihyatı bu akşam Aşkaleye girecektir.

Aşkaleliler bu gün merasimle tesit edeceklendir.

Çemberlayn

Avam kamarasında

da Sovyet müzakerelerini izah

edecek

Londra 27 — Başvekil Çemberlayn avam kamarasında sovyetlerle yapılan müzakereler hakkında pazartesi günü yeniden beyanatta bulunacaktır.

Aynı günde, çarşamba günü yapılması mukarrer olan harici siyaset hakkında müzakereler yapılacaktır. a.a.

Hakemi döven kaleci

BOYKOT CEZASINA ÇARPILDI

Milli küme maçlarının şampiyonunu tayin için Demirsporla Galatasaray takımları arasında Fener stadyumunda oynanan futbol maçında Demirspor kalecisi Necdet bir rakip oyuncu ile hakemi döven ve bu spor terbiyesi ile kabili telif olmanın bu yakışsız hâdise herkesin takbihine uğramış idi.

Bu hâdise üzerine beden terbiyesi genel direktörü general Cemil Taner aşağıya aynen derettiğimiz kararı vermiş ve alâkadarlara tebliğ etmiştir.

General Cemil Taner'in tebliği:

"1 — 23 Temmuz 1939 tarihinde Fenerbahçe stadında ya-

plan Demirspor - Galatasaray maçında Hakem Tarık Özeren-genin, maçın idaresindeki dürüst hareketini takdir ve Demir spor kalecisi Necdetin hareketini takbih ederim.

2 — Demirspor takımından Necdet büyük bir halk kütlesi huzurunda bu hareketle sportmenlik evsafına aykırı bir karakter gösterdiğinden kendisinin 24 temmuz tarihinden itibaren hiç bir kulüpte, hiç bir futbol müsabakasına iştirak ettirilmemesine karar verdim. keyfiyetin kendisine tebliği.

3 — Demirspor - Galatasaray maçı ikinci bir tebliğe kadar tehir edilmiştir.

Newyork sergisinde

TÜRK GÜNÜ

Çok parlak bir törenle kutlandı

Newyork, 24 a. a. — (Anadolu Ajansının hususî muhabiri bildiriyor)

Newyork sergisinde türk günü şerefli ve hareketli bir şekilde kutlandı. Sabah gazetelerindeki program ve haberler türk günü üzerine dikkati toplamıştı.

Serüi gazetesinin ilk sayfasında 'büyük elçimizle komisyon reisimizin Amerika halkına ve sergi ziyaretçilerine birer mesajı çıktı. İkisinde de (türk barış siyasetinin yarının dünyasına ait ideallere uygunluğu tebarüz ettiriliyordu.

Sergideki ordu ve donanma mümesilleriyle serginin Avrupa şubesi müdüründen mürekkep bir heyet türk bayraklarını hâmil bir otomobil kafesiyle 11 de komisyon merkezine geldiler. Büyük elçimizle refikasını,

misafir olarak bulunan Tokyo sefirimizi ve sergi heyetini aldılar.

Önde türk bayrağı taşıyan motosikletli polislerle kafil Newyorkun cumartesiye mahsus keşif münakale akınına yarı, geçti. Sergi merasim kapısında kafilayı süvari müfrezesi karşıladı. On dokuz pare top atıldı. Sergi büyük direğine türk bayrağı çekildi. Asker, bayrağımızı selâmladı. Teşrifat dairesinde misafir defteri imzalandıktan sonra pavyonumuzun önünde geçit resmi yapıldı. Sonra amerikan federal binasında heyete şampanyalar ikram edildi.

Serginin verdiği ögle ziyafetinde sergi reisi, Cumhurreisimiz İsmet İnönünün ve büyük elçimiz, Amerika Cumhurreisinin sıbhatine kadehlerini kaldırdılar.

— Sonu 2 inci Sayfada —

İngiliz

Hükûmeti 80 balıkçı gemisi satın alıyor

Londra 27 — Bahriye nazaratinin parlamento müsteşarı avam kamarasındaki beyanatında: Hükûmetin tadil edilerek denizaltı şatları olarak kullanılmak üzere 80 balıkçı gemisi satın almağa karar verdiğini söylemiştir.

Baca tutuştu

Dün saat 18 de Doktor Husi Eralp'ın evinin bacası tutuşmuş ise de sırayetine meydan verilmeden söndürülmüştür.

Sovyetlerle

İngiliz ve Fransız konuşmaları

Londra 27 — Royter ajansı İngiliz elçisinin hariciye komiseri Molotofa bu sabah tekrar görüşeceğini ve anlaşmanın bugün imza edileceğini bildirmektedir.

Halkevi başkanlığından

Temmuzun otuzuncu Pazar günü Halkevimiz Paşa yaylasına bir gezi tertip etmiştir. Geziye iştirak etmek isteyenlerin 28/7/1939 Cuma günü saat 18 e kadar adlarını halkevi bürosuna kaydettirmeleri rica olunur.

C. H. P.

Vilâyet idare heyeti toplandı

C. H. P. Vilâyet idare heyeti dün başkan bay Etem Mendresin başkanlığında haftalık toplantısını yapmıştır.

Yeni partililerin

kabul töreni yapıldı

Partimiz merkez ocaklarına son üç ayda yazılan 26 üyenin parti nizamnamesinin 14 üncü maddesi mocibince partiye kabul törenleri dün akşam halkevi traçasında, parti vilâyet idare heyeti başkanı B. Etem Mendresin başkanlığında yapılmıştır.

Toplantı da merkez kaza parti başkanı avukat Süleyman Eraydınla nahiye ve ocak heyetleri ve partililer bulunmuştur.

Evvelâ yeni partililerin isimleri okunarak takdim edilmiş, nizamnamenin 14 ücü maddesi okunmuştur. Bundan sonra B. Etem Mendres; partiin ne demek olduğunu tarif ederek parti program ve nizamnamesi hükümlerini izah etmiş ve partiye giren âzaların hak vazife ve vecibelerini mukayeselerle anlattıktan sonra yeni partilileri tebrik ederek toplantıya son verilmiştir.

Şamda

Suikast hazırlıkları

Şam 27 — Direktörler konseyinin başkanile idarî ve siyasi şahsiyetleri hakkında bir suikast hazırlandığını haber alan hükümet lâzım gelen tedbiri almıştır.

Polis konsey binasının yanında ilk suikastı hazırlanmakta olan beş kişiyi yakalamıştır. Bunlardan ikisi tevkif edilmiş ve üçü kaçmıştır.

Halkevi köşesi:

Halkevi atış kurslarına Pınarbaşı bahçesinde her hafta Cumartesi ve Pazar günleri devam edilmektedir.

Bir subay idaresinde parasız yapılan atış kurslarından istifade ediniz.

Hatay bayramı münasebetile

B. Etem Mendresin Halkevinde verdiği konferansın metnini neşrediyoruz

— 4 —

Şimdi gelelim; Onmanlı devletin inkırazından sonra bu güne kadar Hatayın siyasi vaziyetine ;.

I — Hatay, umumî harbin sonunda fransız askerî işgali altında idi.

II — (25 Nisan 1920) de müttefik devletler (Sanremo) konferansını akdettiler. Bu konferansta Fransaya, Suriye (Hatayda Suriyeden sayılarak) arazisi üzerinde manda hakkı veya vazifesi veriliyordu.

Bu (manda) nedir ?

Milletler cemiyeti misakına (mnde 22) göre ;

“ Kendi kendilerini idareye henüz muktedir olmıyan milletlerle ve umumî harpten sonra, kendilerini idare eden devletlerin hâkimiyetinden çıkan yerlerdeki, milletleri yetiştirme vazifelerini bir takım, medeniyet mülhazalarıyla, yetmiş olan devletlere vermektir. „ İşte pek kısa tabirlerle manda, buna deniyor. Bu milletler, kendilerini idare edecek seviyeye gelince müstakil olurlar. Demek ki, Hatay'da, Suriye içinde bu siyasi rejime tâbi tutuluyordu.

Ankara itilâfnamesi:

Sakarya muharebesinden sonra. (20 teşrinievvel 1921) de Ankarada, Fransızlarla (Ankara itilâfnamesi) adıyla tarihi bir vesika imzalandı.

Bu vesika ile;

a — Fransızlarla cenup hudutlarındaki çarpışmalara nihayyet veriliyor.

b — Millî esasatımızı ihtiva eden (Misakı Milli) hükümlerinin tahakkuk ettirilmesi üzerinde, siyasi bir adım daha atılmış oluyor.

Bu suretle;

1 — Fransız işgali altında bulunan cenub aramızın bir kısmı millî hudutlar içine alınıyor, Fransızlar tahliye ediyorlar.

2 — Bir kısım arazi de, ba-

zi şekiller ve şartlara bağlı olarak terkediliyordu. Burası da, Hatay havalisi idi.

Bu şartları yazan madde (7) aynen şudur.

“İskenderon mıntakası için bir idarei mahsusa tesis olunacaktır. Mıntakai mezkûrenin Türk ırkından olan sekeesi, harslarının inkişafı için her türlü teshilâtta müstefid olacaktır. Türk lisanı orada mahiyeti resmîyeyi haiz olacaktır. „

Maddenin kısaca tahlili ile görüldüğü :

Hatay için, evvelâ hususî bir idare usulü tatbik edilecek, türk ırkından olan halkın kültürlerinin inkişafı için icap eden imtiyazlar verilecek ve bazı haklar tanınacak, türk lisanı, orada resmî lisan olacak.

Bundan başka da; Türkiye ve Fransa mümessilleri arasında teati edilen vesikalara göre;

— Bu mıntakanın, Türk bayrağını ihtiva eden hususî bir bayrağı olacak,

— İskenderon limanından, türk bayrağını taşıyan gemiler ve türk tabaasına ait mallar tam bir serbesti ile istifade edecek,

— Limanda, türkiye transitine tahsis edilmek üzere kira ile bir saha verilecek,

— Türk ekseriyeti bulunan mıntakalar, türk memurlar tarafından idare edilecek,

— Türk mektepleri tesis edilecek ve saire..

Görüldüyorki itilafname hükümleri, bu havalide bir nevi muhtariyet veriyordu.

IV (1922/24/temmuz) da milletler cemiyeti konseyi, (Suriye ve Lübnan manda yasasını kabul etmiş, fakat, Antakya ve İskenderon mıntakalarını sükut ile geçiştirmişti. (Yasa muhteviyatı metninden bahsetmeğe vaktimiz müsait değil).

İncir Satış Kooperatifimiz ve mustahsil...

Yazan : Halkevi Köycüler komitesi başkanı A. U.

—Dünkü sayıdan devam—

Size ödünç para veren kredi kooperatifleri de, sizin için ve sizin menfaatiniz için kurulmuşdur. Maksudı sizi, tefecilerin, muhtekir para vericilerin elinden kurtarmak size ucuz faizle para vermektir. Daha önceki yıllarda bir aylığına aldığınız yüz lira için sizden malınızı yok bahasına kapışan tüccar ve komisyoncuları 100 liraya kadar verdikleri para için ayda 25-50 lira faiz aldılar demektir. Kooperatifin sizden yılda aldığı faiz nisbetinin ne olduğunu kendiniz daha iyi bilirsiniz .

Nihayet yüzde 7—8 .

Size ucuz para veren ve bionetice verdiren yine kooperatiflerdir. Bunlar olmasaydı, siz bugün o güzelim bahçeleriniz çokdan bu muhtekirlere kapılmış, sokaklarda sefil kalırdınız. Biz, vani devlet, ve onun Hükümeti, Partimiz bunları hep sizin için kurduk. Sizi, kolayca geçinir, almanın terinin karşılığı olan kazancı yine sizin cebinizde bırakalım diye.

Yine yanlış düşünüyorsunuz. Geçen yıl, kooperatif yeni kuruldu. Ona siz yardım etmediniz. Onun istediği gibi incir getirmediniz. Yine incirleriniz parçalar olarak depolara geldi. Onların ayrılması işlenmesi, boyların ayrılması için masraf yaptınız. Kooperatifin istediği şekilde ellemesini, süzmesini, ballısını, hurdasını ayrı ayrı çuvallara doldurarak getirseydiniz, neticede ayırma işleme masraflarını ortaklar kazanır, en son hesap görmede, bu masrafları siz kazanırdınız.

Her ortak, kendi malı olan kooperatifioi yaşatacak ve biz de onun sayesinde refaha kavuşacağız. Eğer siz kendi eserinizi öldürürseniz yarın size kim el uzatacak, para verecek, size refah temin edecek kimdir ?

Şüphe yok ki, kooperatiflerimizin kadrosunda bazı aksaklıklar oluyor. Fakat bunların düzelmesi de yine sizin elinizdedir. İdare heyeti toplantılarına ve genel toplantıya bunları söyleyiniz. Düzeltsinler. Düzeltcek olan yine kendinizsiniz. Çünkü, kooperatif; teşkil eden ortaklardır.

Burada Birliğin de üzerinde durması gereken noktalara işaret etmek ve aksaklıkların önüne geçmek vecibesıyla mükellefiz : Geçen yıl Bozdoğan satış kooperatifi muhasebecisinin hastalığı ve sık sık kazadan ayrılıp gitmesi, ortakları çok müteessir etmiş, ortaklar mallarının tutarı olan paranın miktarını

Güller açmış bülbül olmuş.

21.10 Konoşma.

21.25 Neşeli plaklar - R.

21.30 Müzik Müzik (Radyo orkestrası - Şef: Hasan Ferid Alnar).

22.30 Müzik (Operet parçaları - Pl.)

33.00 Son ajans haberleri, ziraat, esham, tahvilat, kambiyo - nukut porsası (fiyat).

23.20 Müzik (Cazband - Pl)

23.55 24 Yarınki program.

Nevyork sergisinde Türk günü

Baştarafı 1'ci sayfada

Saat 4,30 da, resmî davetlilerden, yurttan gelen seyyahlardan, Nevyork Türklerinden halktan mürekkep binlerce kişilik kir kütte, serginin sulh meydanında toplandı.

Nevyorkdaki Yunan teşkilâtına mensup 150 kişilik iki kafile üniformalarla ve bandolarıyla gelip Türk-Yunan dostluğu şerefine nümâyiş yaptılar. Bayrağımızı selâmladılar. Sonuna kadar da merasime karıştılar.

Elçimiz, gazetelerde aynen çıkan dikkat tophyan bir nutukla, insanlığı beraberce menfaatleri karşısında bugünkü emniyetsizliğin acı manasını, Türkiye'nin sulh lehine atılan rolü, yarının ümitli manzarasını ortaya koydu.

Türk Amerikan cemiyeti reislerinden Profesör Traser, Trk inkılabının neticelerine dair kıymetli bir nutuk okudu.

Nevyork Türklerinden Fehmi, Amerika ile dostluğumuzun kıymetini ileri sürdü.

Zeybek kıyafetli talebelerimiz, bayrağımızla ilerlediler ve zeybek oynadılar.

Radyoda meşhur Amerikan korusu, türk ideallerine dair Vedadın hazırladığı canlı parçayı trompet sesleri arasında güzel okudu. Yirmi yaşında Amerikanın en kuvvetli kadın viyolonisti şöhetini kazanan Bidar Celâl parçaları çaldı.

Bu esnada paraşütlü hava fişekleriyle türk ve amerikan bayrakları atıldı. Bunları bulanların davetlimiz oldukları ilân edildi.

Sonra bayan siret uncunun tertibi ile 12 talebemiz Anadolu dansları yaptılar. Çok beğenildi. Altı karadenizli vatandaş kemeçe ile danslar yaptılar.

Sonra yunanlı kafilelerle birlikte muntazam alay hâlinde, yunan ve türk sergilerinde tezahürler yapıldı.

Akşam pavyonumuzda amerikan iktisat, fikir ve sanat alem lerine mensup iki yüz elli davetliye ziyafet verildi.

Cihan federasyonu kurulması lehine başladığı hareketle Amerikada günün meşhur şahsiyeti olan gazeteci Streit balkan pak tı ile Sâdabatın dünya federasyonu lehinde adımlar olduğunu ileri sürdü.

General Harbert, Sivasta Atatürk'le 1919 da mülâkatının hatıralarını heyecanla anlattı.

Sergi İngiliz umumî komiseri, barış beraberliğimiz hakkında kuvvetli bir nutuk söyledi.

Bunu takip eden sergi reisinin nutkundan sonra keman ve dans programı tekrarlandı. Sabah dörde kadar havuzlar, renkli ışıklar ve selviler arasında danslar devam etti.

Misafirlerimiz unutulmaz bir gece geçirdiklerini, türk gününün, canlı ve samimi havası ve intizamı ile büyük bir üstünlük gösterdiğini söylediler.

Gündüz merasimi, Sait Çelebinin intibalarıyla beraber diske alınmıştır. Disk radyomuzdan neşredilmek üzere ilk tayyare ile Ankaraya gönderiliyor.

*

RADYO

*

CUMA 28/7/39

ANKARA RADYOSU
DALGA UZUNLUĞU

1648 m. 182 Kcs. 120 Kw.

T. A. Q. 19,74 m. 15195 Kcs. 20 Kw.

T. A. P. 31,70 m. 9465 Kcs. 12.30 Program.

12.35 Türk müziği. - Pl.

13.00 Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri.

13.15 Müzik (Beethoven - Piano konsertosu No. 5 - Pl.)

19.00 Program.

19.05 Müzik (Melodiler-Pl.)

19.15 Türk müziği (Fasil heyeti).

20.00 Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri.

20.15 Konoşma (Haftalık spor servisi).

20.30 Türk müziği.

1 — Hüzzam peşrevi.

2 — Sadi - Segâh şarkı - Ruhumda ölen.

3 — Zeki Arif - Segâh şarkı - Mızrabı brak.

4 — Latif ağa-Suzinak şarkı - Benim yarem gibi yare bulunmaz.

5 — Halk türküsü - Eminem silada yas tutup ağlar.

6 — Latif ağa - Hicaz şarkı Niçin şep ta seher.

7 — Mustafa Nafiz - Hcaz şarkı - Göğsünde açılmış.

8 — Ahmet Rasim - Hicaz şarkı - Can hastasıyım.

9 — Artaki - Kürdilibicazkâr şarkı - Artık ne siyah gözleminin.

10 — Kürdilibicazkâr şarkı -

BİSMARK

VE

Alman İmparatorluğunun Kuruluşu

Yazan : Jamesi Wycliffe Headlam

Terceme eden : M. Nedim Müren

— 70 —

Fakat kendi kilise kulelerinin hususi menfaatları yanında siyaseti bizim talebe iken bildiğimiz kadar ve hatta ondan daha az bilirler. Harici siyaset sahasında, münferiden, çocuk gibidirler. Bütün diğer mesailde bir araya gelir gelmez derhal bir araya gelir gelmez derhal çocuklaşırlar; kitle içinde aptal münferiden zekidirler..

Bu günleri hatırlayarak, daha sonraları Bismark şöyle söylemişti:

"Her sabah, Prusya siyasetinin Rusyaya doğru affedilmez temayülünden dolayı bana çok kızan, bize karşı tehditimiz lisan kullanan İngiliz sefiri sir Andrew Buchanan ile Fransız mümessili Talleyrandın ziyaretlerini kabul ettiğimi ve öğleden sonra Prusya parlamentosunda sabahleyin encebi elçilerin bana karşı serdetmiş oldukları delil ve hücumların aşağı yukarı aynıni iştikten duyduğum zevki asla unutmuyacağım.."

Şüphesiz mecliste kullanılan lisan onun hariçteki nüfuzunu zayıflatmış ve Prusya parlamentosunun, taleplerini takviye ettiğini keşfedince, ecnebi hükümetler daha çok ısrar gösterdiler. Hükümetlerinin alçak ve fena siyasetinden milletini ayırmış olduğu İngiliz parlamentosunda memnuniyetle beyan edildi.

Nihayet şahsi ihtilaf öyle bir raddeye geldi ki, celseyi tatil etmek lazım geldi. Bunun sebebi anlamak için Prusya'da nazırların mutlaka her iki meclisten birinin azası bulunmaları lazım gelmediğini hatırlamalıyız. Mamafî, kanunu esasiye göre münakaşalara iştirak etmek ve istedikleri zaman dinlenmek hakkını haizdirler. Mecliste diğer aza arasında değil reisin sağında, azaya müteveccih olarak yüksek bir sırada otururlar. Bu itibarla onlarda meclis azaları gibi kitle ruhu yoktur.

Bismarck ve arkadaşları Meclise hitap ettikleri zaman azalar gibi, hattâ küçük bir akalliyet mümessili gibi değil, yabancılar, rakip ve hasım bir otoritenin mümessilleri gibi konuşurlardı. Kendisine karşı olan aşağı yukarı umumî muhalefeti yalnız bu nokta izah eder. O, mecliste sadece bir partinin değil bizzat parlamentonun ve bütün diğer parlamentoların hasmı idi. Bir münakaşa esnasında meclis reisi ile çatıştı. Reis o nun bazı mütalaalarının mevzu ile alakası bulunmadığına işaret etmişti.

Bismarck derhal protesto etti: "Nutmunda, reisin her hangi bir inzibatî müdahale hakkına müsaade edemem. Ben bu meclisin bir azası bulunmak şerefini haiz değilim. Reis intihabına iştirak etmiş değilim. Ben meclisin inzibatî otoritesi altın-

da değilim. Bu hudutta reisin otoritesi sona erer. Benim yalnız bir üstüm vardır o da Majeste kraldır.. Bu, kudretinin dört divar içinde mer'i olduğunu iddia eden reisle sert bir münakaşa tevhit etti.

Filhakika o bir nazırdan nutuk hakkını kaldıramazdı, fakat, onun sözünü kesebilirdi. Bismarck derhal, kelimesi kelimsine, nutkunun takbih edilen kısmını tekrar etti. Reis tekrar böyle bir şey yaptığı takdirde celseyi tatil edeceği tehdidinde bulundu. Bismarck "Reisin meclisi başka bir günde toplamasına mani olamam. İki defa söylediğim bir şeyi üçüncü defa tekrar ihtiyacında değilim," dedi ve münakaşa inkıta uğramaksızın devam etti. Bir kaç hafta sonra buna benzer bir sahne daha vaki oldu fakat bu sefer Bismarck değil Roon vardı. Roon parlamenter şekle o kadar çabuk intibak edememişti. Bismarck, reise, meşru kudretinin en son noktasına kadar mukavemet göstermişti fakat Roon daha ileriye gitti. Reis nazırın sözünü kesmek istedi.

Roon bunu reddetti. Reis çanını çaldı ve "ben nazırın sözünü kestiğim zaman nazır sükût etmelidir. Çanımı bu maksatla kullanıyorum. Eğer nazır itaat etmezse,"

— Sonu var —

Abone şeraiti

Yıllığı her yer için 6 lira.
Altı aylığı 3 liradır.
İdare yeri: Aydında C. H. P. Basımevi.

gazeteye ait yazılar için
yazı işleri müdürlüğüne, ilanlar için idare müdürlüğüne
müracaat edilmelidir.

Bu Bir Hikâyemi

— 2 —

Çeviren : İsmail Gün

Tarlaların ekmeğini yiyen, bağların şarabını, menbaların suyunu içen, güneş gören nesil için sokaklar, meydanlar, kanallar lâzımdır. Halbuki ölümler, onların nesilleri için bize kadar inen bu insaniyet merdiveni için bir tarla, bir hiç kâfidir.

Adiyö. Meşum mezarlıklar, unutulmuş mezarlıklar, aşkı ölmüşlerin toprağa karıştığı haçların bile çürüdüğü, yeni ölümler bekleyen terk edilmiş mezarlıkları gördüm.

O, yeni açmış güller, karanlık serviler ile dolu, insan eti ile beslenen ulvi ve gamlı bir bahçedir.

Bir ağaç gövdesi yanında bürüldüm. Sık ve siyah dallar arasında görünmeyecek kadar saklandım. Orada bir tahta parçasına sarılan bir deniz kazazesi gibi saatlarca bekledim. Etraf iyice kararınca saklandığım yerden çıkarak ağır ağır bir hırsız gibi sessizce yürümeye başladım. Kollarımı öne doğru uzatmış, gözlerim açık, ellerimle ayaklarımla dizlerimle, göğsümle hatta başımla mezarlara çarparak, onu bulmak için ilerliyordum. Yolunu arayan bir kör gibi haçları demir parmaklıkları cam kordonları, solmuş çiçek demetlerini yoklayordum. Harfler üzerinde ellerimi gezdirerek isimleri okuyor, onu arıyor bir türlü bulamıyordum. Ne korkunç bir işe ne koyu karanlık. Ay yok, korkuyorum. İki sıra selviler, mezarlar arasında uzanan patikada içimi bir korku almıştı.

Mezar, mezar, mezar. Hep mezar. Sağda, solda, önde, arkada her tarafta mezar. Bir mezar taşının üzerine oturdum. Artık adım atmağa takadım kalmamıştı. Dizlerim bükülüyor kalbim hızla çarpıyordu. Derinden sesler geliyor, karışık sesler. Çılgın yaşında koyu karanlıkta, esrarengiz toprakta, mezarlarda beliren bir gürültü.

Etrafıma bakıyordum. Böylece ne kadar geçti bilmiyorum. Dehşetten dizlerim titreyordu. Korkudan serhoş olmuştum. Üstünde oturduğum mezar taşı kimildadı. Şüphesiz alt taraftan biri itiyordu. Bir! sıçrayışta yandaki mezara geçtim. Bıraktığım mezar taşının dimdik kalktığını gördüm. İçindeki ölü, taşını sırtla atan ölü, çıplak bir iskelet şeklinde göründü. Koyu karanlık içinde onu seçebiliyordum. Mezar taşındaki şu hitabeyi okudum.

"Elli yaşında ölen Jakoliven burada yatıyor. Akıllı ve şevmiş namuslu ve iyi yaşamış ilahi bir huzur içinde ölmüştür.."

Şimdi ölüde bu cümleleri okuyor. Yolun üstünden bir taş aldı. Yazıları özene özene silmeğe koyuldu, hepsini sildi. Sonra bu yazıların izini uzun uzun süzdü. Şahadet parmağının kemliğini fosfor bir kibrit gibi taş üstünde gezdirerek, parlak harflerle şunları yazdı.

"Elli yaşında ölen Jakoliven burada yatıyor. Mirasına konmak için babasını işkence ile öldürdü, karısına hiyanet ve eziyet etti. Çocuklarını sefil bıraktı. Komşularını aldattı. Çalabildiği kadar çaldı ve sefalet için de öldü.."

Yazısını bitirdikten sonra hareketsiz eserine baktı. Başını çevirdim, bütün mezarlar açılmış ölümler dışarı çıkmış, kitabelerini silerek hakikati yazıyorlardı. İyi, namuslu gösterilmiş babalar, şu sadık zevceler, fedakar oğullar, şu afif kızlar, lekesiz kadınlar, akraba celladı kesilmiş kirli, namussuz, iki yüzlü, yalancı birer varlık olmuş, çalmış, aldatmış, bütün iğrenç şeylere tenezzül etmişlerdi. Şimdi hepsi ebedi istirahat yerlerinin eşigine bilinmeyen veya bilinmek istenmeyen sevimsiz fakat yüksek hakikati yazıyorlardı.

Onun da mezarına hakikati yazmış olacağını düşündüm. İçimi bir şüphe ve heyecan almıştı. Korkusuzca açılmış lahitler, ölümler, iskeletler arasından atılarak koştum. Kefenle örtülü yüzünü görmeğe meydan kalmadan onu uzaktan tanıdım. Ve biraz evel

"Sevdi, sevildi ve öldü..", cümlesini okuduğum mermer haçım altında:

"Sevgilisini aldatmak için so kağa çıktı. Yağmur altında üşüdü ve öldü..", cümlesi sıralanıyordu.

Sabahleyin yıkılıp kaldığım bu mezar önünde beni hareket-siz bulmuşlardı.

İmtiyaz sahibi ve Umumî Negriyat
Müdürlüğü : Etem Mendres

Baskıldığı yer
C. H. P. Basımevi

Yeni çıkan eserler arasında:

(Aydın Yaylâlarında)

Gazetemizin sayın imtiyaz sahibi bana küçük bir şiir kitabı uzattı ve muharririnin bir mektubile kendisine gönderilen bu mecmua hakkında (Aydın) sütunlarında bir kiritik yap-maklığı istedi.

"Basri Gocul", un [Aydın yaylâlarında] adını taşıyan bu kitabı, kabîle beraber bir formalıktır. İstanbuldaki Ülkü Basımevi tarafından yeni tabedilmiştir. Mecmuada [Aydın yaylâlarında, dağ şenliği, nal sesleri, övgüleme, Kozan oğlunun atı, dağlar, pusulanan başlıklı yedi şiir vardır.

Belli ki şair; Gökbelin, beş parmağın, karıncalının başı dumanlı tepelerinde; Madran yaylâsının oluklu su başlarında, efelerin cümbüşlerini seyretmiştir.

Biraz çetrefil bir eda içinde yosmaya efenin türküsünü söyle-tiyor :

Şu ismi ödemişli,
Gözleri menevişli
Kaplama altın dişli
Haspayı var mı saydın
Keşke saymaz olaydın
Şaşı efem Aydın!

Efelik hususiyetinin tarihe karıştığı ve efeliğin, bundan enaz yirmi sene evelden haber verdiği nazarı dikkate alınırsa "kaplama altın dişli", ile "menevişli göz", ün, bu su başı hayatında biraz iğreti durduğunu kabul etmek, lâzımdır zannederim.

Efe dünkü efe; altın dişli yosmaya değil, inci dişli zenneye vurgundur. Menevişli göze değil, kor gibi yanan iri, simsiyah gözlerle meftundur.

Fakat şu şiirdeki samimiyete, sadeliğe de gönül bağlamamak mümkün değildir :

A Emine, emine
Bağlandı perçemine
Ayrıldı taksın efem
Göğsüne elmas iğne!
A Emine, emine, tuttu mu nazın yine

Vallahi beğenildin
İnansana yemine
A Emine, emine
Yalvartmadan aç sine
Efem (algın) ın diye
Türkü çıkarsın Çine
A Emine, emine
Kalbine hançer ine
Eyleme yaylâdasın
Dünecek sevgi gine

(Kozan oğlunun atı) da, yüreklerle gurur veren bir erkek duyusun tok ifadesidir.

Yaylâ hikâyesi devam ederken neden,

(Art tarafı, dostlarım, efenin kır gerdeki Gökde yıldızlar görsün, kapatayım perdeyi)

Efenin kapanacak ne berdesi olur !..

O huvaralığında bile namusludur. Kızanlariyle cümbüş yaparken, efelik âdâp ve erkânına mugayir en küçük bir mü-nasebetsizlik etmez ki, muharrir bu sahneyi kapatmaya, onun çirkin taraflarını göstermemeye mecbur olsun.

Hikâye çok kaypaksız bir ifade ile, âdetâ akar gibi devam ederken, birdenbire sahnenin kapanması, okuyana hoş gelmiyor.

Netice şiirler güzeldir. Memleket malıdır. İnce bir duyguyu söylüyor.

Bu muharririn, yarın çok muvaffak bir şair olacağına hükmedebiliriz.

Güncü

Çocuk Esirgeme

Kurumnun Çocuk bakıcı okuluna kayıt şartlar

Çocuk Esirgeme Kurumunun Ankaradaki Çocuk Bakıcı okuluna 7 temmuz 939 dan itibaren talebe kaydına başlanmıştır. Kayıt muamelesi Ağustos sonunda nihayet bulacaktır. Okul yatılı ve meccanidir. Dersler nazarı ve amelî olarak iki sene sürer, diploma alanlar kurumun göstereceği yerlerde maaşla iki sene çalışmağı derubte ederler. Okul yalnız bayanlara mahsustur.

Kayıt ve kabul için şu evrak gereklidir.

- 1 — 18 yaşından aşağı olmamak,
- 2 — İlk mektepten diploma almış olmak, orta okul ve lise talebesi tercih edilirler.
- 3 — Sıhhatî yerinde, ah'âkı iyi olmak.
- 4 — Okula yazılmak isteyenler, Ankarada Çocuk Esirgeme kurumu umumî merkezi reisliğine, bir istida ile müracaat etmelidir.
- 5 — Kayıt için gerekli evrak şunlardır :

Nüfus hüviyet cüzdanı, mektep diploması, sıhhat ve aşı raporu, iyi hal kâğıdı, üç fotoğraf.

6 Ay

Vade ile elbise

Yaptırmak isterseniz kadın ve erkek terzisi Muzaffer Eraydına koşunuz

Terzihanemde Sümerbank yerli mallarının hemen en emsalsiz kumaşlarıyla ve 6 ay vade ile bilûmum memurlarımıza elbise yapılmaktadır.

En mutenâ bîkî dikişle ve en özenişli provalarla müşterilerimizi memnun etmek ısrarındayım.

Memurlarımızın bu fırsattan istifadeye koşacaklarını umarım.

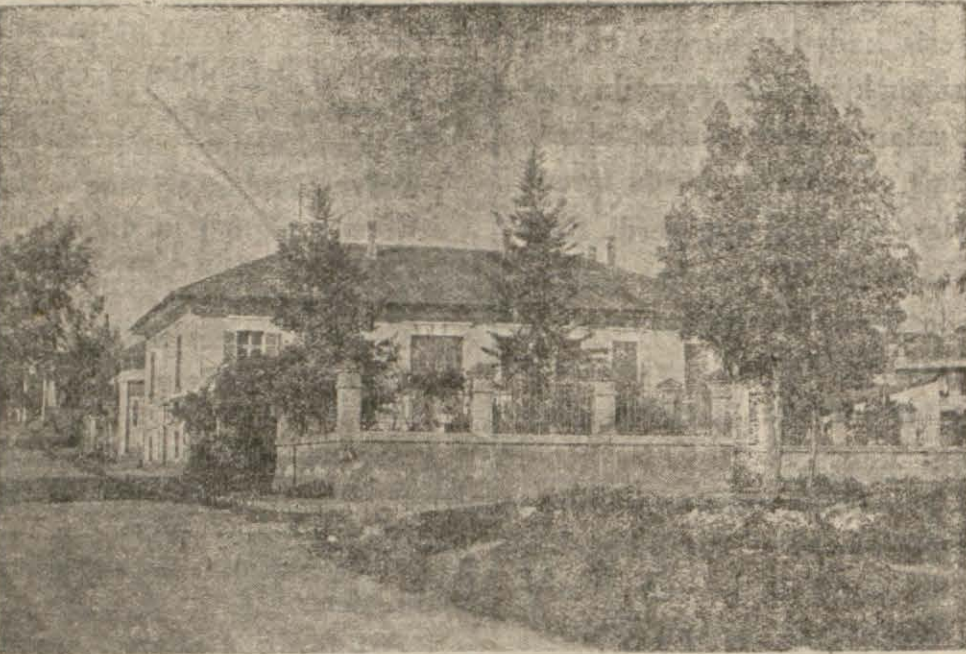
Kadın ve erkek terzihanesi
Muzaffer Eraydın
Demiryolu caddesi: Aydın

HALKEVİ

Bakım Evi Muayene Saatları

Muayene günü	Saat	Doktor arkadaşımızın adı
Pazartesi	3 — 4	Operatör Medeni Boyer
Salı	4 — 5	Doktor Fuat Bayraktar (Cilt hastalıkları mutahassısı)
Çarşamba	2 — 3	Operatör Nuri Erkan
"	3 — 4	Doktor Şevket Gözaçan (Göz hastalıkları mutahassısı)
Perşembe	4 — 5	Doktor Muhsin (İç hastalıkları mutahassısı)
"	5 — 6	Doktor Şevket Kırbaş (İntani hastalıklar mutahassısı)
Cuma	4 — 5	Doktor Münif Erman (Kadın hastalıkları mutahassısı)
Cumartesi	2 — 3	Doktor Nafiz Yazgan
"	3 — 4	Doktor Halil Gözyayın

Sağlık Yurdu açıldı

Aydında Hasan efendi mahallesinde sağlık yurdu, şimdilik cerrahi kadın hastalıkları ve rontken servisleri ikmal edilerek açılmış. Hasta kabulüne başlamıştır.

Yurtda birinci sınıf mütabassıs doktorlarımız tarafından her türlü erkek kadın ameliyatları ve rontken muayeneleri yapılmakta ve tedavileri fennin son kabul ettiği tıbbi esaslar ve elerkaid dairesinde takip edilmektedir.

Nazilli beled ysinden

31/7/939 Pazartesi günü saat 16 da Nazilli belediye ihale encümeninde eksiltme komisyon odasında 42318 lira 84 kuruş bedeli keşifli nafia vekaletince musaddak Nazilli kasabası elektrik şebeke ve transformator ve tesisatı 2490 sayılı kanun hükümlerine göre kapalı zarf usulü ile eksiltmeye konmuştur.

Muvakkat teminat miktarı 3173 lira 91 kuruştur.

Fenni şartnamesi, proje, keşif hulasası ile buna müteferri

diğer evrak altı lira mukabilinde Nazilli belediyesinden alınabilir.

İsteklilerin teklif mektupları ve en ez 30 bin liralık bu işe benzer iş yaptığına dair nafia idarelerinden almış olduğu vesikalara istinaden ihale tarihinden 8 gün evvel alınmış ehliyet ve 939 yılına ait ticaret odası vesikalarını havi zarflarını 31/7/939 pazartesi günü saat 15 şe kadar Nazilli belediye encümenine gelmeleri lâzımdır.

12 19 25 28 (95)

1 den 6 numaraya kadar

Hepsi ayrı ciltlerde ve Köycülük bürosundan verilen formüle göre köy defterleri sayın müşterilerimizin emirlerine matbaamızda hazırlanmıştır.

ŞOFÖR

Ehliyet vesikaları iyi teclit edilmiş olarak tab edilmiştir

Fiyatı **25** Kuruştur.

Okul talebelerine

Basımevimizde Okul talebeleri için hüviyet kartları hazırlanmıştır

Tanesi **5** Kuruştur

Toptan alan okullara tenzilât yapılır

Vergi Bordroları

Maliye Vekâletinin son kabul ettiği formül üzerine muhtelif boyda vergi bordrolarını yalnız matbaamızda bulursunuz.

Her Nevi Baskı, Cilt işleri

Temiz işçilik, düzgün baskı, en iyi kâğıt.. Buna mukabil ucuzluk isteyenler matbaamıza baş vurmalıdır..

Köy nüfus defterleri hazırlanmıştır

200, 400 sahifelik ciltler 125-200 kuruştur

C. H. P. Basımevi

T. C. Ziraat Bankasından

Mahalli ikameti meçhul Aydının tabaklı mahallesinden mustafa oğlu hafız Nuriye:

Bankamıza 7/4/934 tarih ve 52 nolu senetle gayri menkul malınız üzerine ipotek vazı suretiyle istikraz ettiğiniz meblâğın vadesinde tediye edilmemesi dolâysile bankamız kanununun emrettiği birinci ihbarnamemiz size gazete ile ilân edilmek suretiyle tebliğ edilerek otuz gün zarfında borcunuzu ödemediğiniz için ipotekli bulunan 34 dönümlük ve aydının bölüntü mevkîindeki tarlanız bankamız

tarafından 45 gün müddetle açık artırma suretile satılığa çıkarıldığı evvelce ilân edilmiştir. 26/7/939 tarihinde saat 15 de T. C. ziraat bankası Aydın şubesinde yapılan müzayedede mezkûr tarla sahibi bulunan tabaklı mahallesinden ismail oğlu ismail köse namına dört yüz elli lira bedelle muvakkaten ihale edilmiştir. İşbu ilân tarihinden itibaren on beş gün içinde borcunuzu bu güne kadar işleyen faiz ve saire masraflarıyla birlikte ödemediğiniz takdirde bu gayri menkulünüz tarafınıza başkaca hiç bir teb-

Otobüs kazasında yaralananlardan beşi hastaneden çıktı

Evvelki gün Çine yolunda vukua gelen otobüs kazası neticesinde yaralanarak hastaneye yatırılmış olan yedi kişiden beşinin yaraları hafif olduğundan tedavi edilerek dün hastaneden çıkmışlardır.

İlg yapılmaksızın kati surette ihalesi yapılmak üzere müzayedede evrakı icra dairesine verilecektir.

Tebliğ makamına kaim olmak üzere keyfiyet ilân olunur.